Abstrakt

Předložená práce se věnuje problematice duálních diagnóz pohledem komunitní/sociální psychiatrie. Cílem práce je uvést čtenáře do problematiky duálních diagnóz a možností jejich recovery – úzdravy, na jednotlivých případových studiích demonstrovat metodu case managementu ve službách komunitní/sociální psychiatrie, prozkoumat etiologii a interakci jednotlivých onemocnění a zmapovat vnitřní potenciál a vnější zdroje recovery jednotlivých klientů.

Stěžejním bodem teoretické části je rozbor integrativního léčebného přístupu duálních diagnóz. Teoretickým východiskem je dále introdukce čtenáře do stávajícího systému psychiatrické péče v České republice, který prochází postupnou transformací medicínské institucionální léčby do právě se rozvíjející komunitní/sociální psychiatrie. Jedním z aplikovaných přístupů komunitní/sociální psychiatrie je case management, který se zaměřuje na psychosociální rehabilitaci a úzdravu klientů. V poslední kapitole teoretické části práce je pro inspiraci čtenářům rozebrána specifická sociální služba belgického Gentu pro osoby s duální diagnózou, která se snaží všechny výše zmiňované koncepty propojit v přímé péči o klienty.

Výzkumným jádrem práce jsou kvalitativní rozbory případových studií třech klientů komunitní péče pro osoby s duševním onemocněním.

Klienti byli záměrně vybíráni mimo adiktologické služby. Data byla získána kombinací metody polostrukturovaného interview a analýzou textových dokumentů. Sebraná data byla následně analyzována a použita k tvorbě jednotlivých kategorií případových studií (anamnestická data, role návykových látek v klientově životě, léčba jako kontrast ke case managementu, case management a potenciál úzdravy). Případové studie obsahují jednotlivé dílčí postupy case managera, rozbor případu a jeho souhrn.

Za účelem výše uvedeného cíle jsem si stanovila následující výzkumné otázky: (1) Jak ovlivnily návykové látky průběh psychiatrické nemoci klientů jednotlivých případových studií? (2) Jaký model léčby duálních diagnóz jednotlivé případové studie představují? (3) Jaký model case managementu jednotlivé případové studie představují? (4) Jaké intervence je vhodné použít k možnosti zlepšení zdravotního stavu klientů jednotlivých případových studií?

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o pilotní studii provedenou na výzkumném vzorku pouze tří konkrétních klientů, není možné výsledky výzkumu zobecňovat. Doporučuji výzkum v této problematice dále rozvíjet, jelikož výzkumy podobného typu v komunitní/sociální psychiatrii v České republice chybí. Samostatné uvažování nad jednotlivými příběhy může sloužit jako zpětná vazba konkrétním case managerům a také jako nástroj edukace pro studenty i jejich školitele.

Klíčová slova:

Duální diagnózy – integrovaná léčba – case management – úzdrava – transformace psychiatrie